Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden voor de maand oktober. In deze nieuwsbrief leest u alles over de evenementen die we organiseren en andere nieuwtjes die we u niet willen onthouden. Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden op onze website: www.oudleiden.nl. We wensen u een mooie zomer!

HISTORISCHE VERENIGING OUD LEIDEN

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden
Oktober 2023

Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u nog geen lid van de Historische Vereniging Oud Leiden? Voor 25 euro per jaar geniet u van de vele voordelen die het lidmaatschap u biedt en steunt u ons in ons streven om de kennis van de geschiedenis van Leiden te bevorderen en het Leidse culturele erfgoed te beschermen.
Meer informatie over het lidmaatschap vindt u hier.

Teksten (max 400 woorden) en foto's voor de nieuwsbrief van september mogen tot vrijdag 22 september worden aangeleverd op het adres van de redactie.

AGENDA

29 oktober
Wandelexcursie Waalse immigranten. De vluchtelingenstroom naar Leiden is niet alleen van nu maar van alle tijden. Deze wandeling start om 11.00 uur en voert langs plekken die te maken hebben met de komst van tienduizenden Waalse vluchtelingen in de 16e en 17e eeuw die Leiden doen groeien en opnieuw bloeien.

Meer informatie en aanmelden via deze link: https://www.oudleiden.nl/component/jevents/267/waalse-immigranten?

Itemid=208

Er zijn nog maar een paar plaatsen vrij.

Week van de Leidse Geschiedenis; thema: Dood en begraven
31 oktober
Lezing door George Knottnerus over Marinus van der Lubbe
Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1, aanvang 20.00 uur, zaal open om 19:30 uur.
Toegang vrij voor leden van de HVOL; niet leden betalen €5,00

2 november
P.J. Bloklezing door Kester Freriks en Martijn Storms over ‘kaarten en atlassen uit de collectie Bodel Nijenhuis in de Leidse Universiteitsbibliotheek’, naar aanleiding van hun gezamenlijke publicatie *Grensverkenningen*.
Academiegebouw, Teldersauditorium, 20:00 uur, zaal open om 19:30 uur. Toegang vrij

3 november
Symposium Stichting Historisch Leiden: Dood en begraven. Sprekers zijn onder anderen Truus van Bueren, Bernard Vermet en Lodewijk Kallenberg.
Nederlandse Gereformeerde Kerk Leiden/Herengrachtkerk, Herengracht 68, en Begraafplaats aan de Groenesteeg 12:30 uur: rondleiding over begraafplaats Groenesteeg, 13:45 uur opening van het symposium op de Herengrachtkerk.
Aanmelden voor de wandeling over de begraafplaats Groenesteeg
via dehdeboer@hotmail.com
Symposium en wandeling: toegang vrij

4 november 121ste dies HVOL
Diesrede: Olga van Marion met medewerking van Margot Kalse
Hooglandse Kerk, aanvang 10:00 uur

29 november
Gert Oostindie over Leiden en slavernij, naar aanleiding van zijn publicaties *Sporen van de slavernij in Leiden* (LUP 2019) en *Rekenschap* (Boom Geschiedenis 2023)
Lokhorstkerk.

10 december
Jan van Houtlezing
Dirk Alkemade, over de radicale democraat Pieter Vreede (1750-1837)
Sociëteit Amicitia, aanvang 14:30 uur, inloop (met koffie) vanaf 14:00 uur.
Toegang vrij voor leden van de HVOL; niet leden betalen €5,00

Controleert u voor het actuele nieuws over aanvangstijdstip en zaal altijd van tevoren de website

HVOL presenteert alternatief bouwplan waarin kunstwerk blijft staan

De Historische Vereniging Oud Leiden heeft aan wethouder Julius Terpstra (Bouwen) een alternatief plan aangeboden voor het Morspoortgebied. In het plan kan het 17 meter hoge glas-in-beton kunstwerk, van Jan Meine Jansen, dat nu nog onderdeel is van het oude Belastingkantoor blijven staan. Het plan werd toegelicht door architecten Fons Verheijen en Allard Meine Jansen. De laatste is de kleinzoon van de kunstenaar.

Al zo'n 10 jaar zijn verschillende partijen op zoek naar een alternatieve locatie voor het kunstwerk. Het belastingkantoor aan het Stationsplein 107 zal namelijk gesloopt gaan worden. Het Glas-in-Beton kunstwerk uit 1966 behoort tot de grootste van Nederland. In de gebiedsvisie voor het Stationsgebied heeft de gemeente behoud van dit kunstwerk, dat een 'Ode aan De Stijl' is, opgenomen. Er kon alleen geen plek gevonden worden.

Allard Meine Jansen: "We zijn teruggegaan naar het begin: hoe kun je het kunstwerk gewoon laten staan, en vervolgens de bebouwing daarop aanpassen. Dat blijkt te kunnen. Je voegt dat een kunstwerk in de openbare ruimte toe aan de nieuwe woonwijk, in plaats van dat je het sloopt. Dat is winst." Fons Verheijen voegt toe: "We zijn erin geslaagd om met hetzelfde bouwvolume, méér groen toe te voegen én een uniek kunstwerk aan de nieuwe bewoners te schenken. Dat is dubbel winst. Bovendien is behoud goedkoper dan ontmantelen, opslaan en dan maar hopen dat je ooit kunt herplaatsen."

De vice-voorzitter van Oud Leiden, Jan-Jaap de Haan, benadrukt dat de Leidse politiek een bijzondere kans in handen heeft: "Leiden kan hier een statement maken waarin historische kunst en nieuwbouw samengaan, of eeuwig spijt hebben dat ze het grootste Glas-in-Beton kunstwerk van het land hebben vernietigd. Dit is echt een win-win situatie."

Het alternatieve plan heeft de steun van Bond Heemschut en het Cuijpergenootschap, alsmede van tal van deskundigen zoals rijksbouwmeester Floris van Alkemade, oud-Lakenhal-directeur Meta Knol en oud-cultuurminister Elco Brinkman.

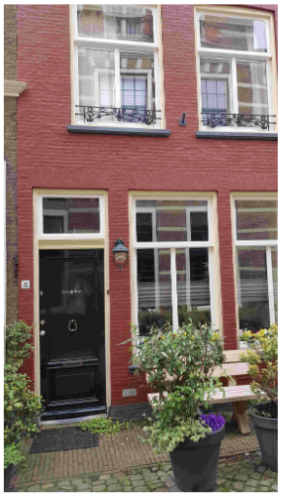

LOKHORSTSTRAAT 15 EN DE EERSTE STEEN VAN HET DROOMHUIS VAN CECILIA NEDERBRAGT

In de voorgevel van Lokhorststraat 15, tegenover de Latijnse School en naast de Bed and Breakfest ‘Het Gerecht van Leiden’ (met een schildering van een formule van Uhlenbeck en Goudsmit), bevindt zich naast de voordeur, net boven de plint, een eerste steen. Het opschrift is niet gemakkelijk leesbaar: EERSTE STEEN GELEGD 18 27/2 84 DOOR G.F. MEYER, GEB: 1883. De hamvraag is natuurlijk: wie was dat éénjarige kindje Meyer (overigens wordt de naam veel vaker geschreven als Meijer). En het antwoord is niet vreselijk lastig: Gerrit Fredrik Meijer, geboren 18 april 1883 te Leiden als zoon van Johannes Meijer, barbier, en Cecilia Johanna Nederbragt. Zij hebben dus het pand Lokhorststraat 15 nieuw laten bouwen of althans ingrijpend vernieuwen, zeker de voorgevel, tot wat we zullen aannemen hun droomhuis. Maar wie waren die Jan en Cecilia? Lees verder

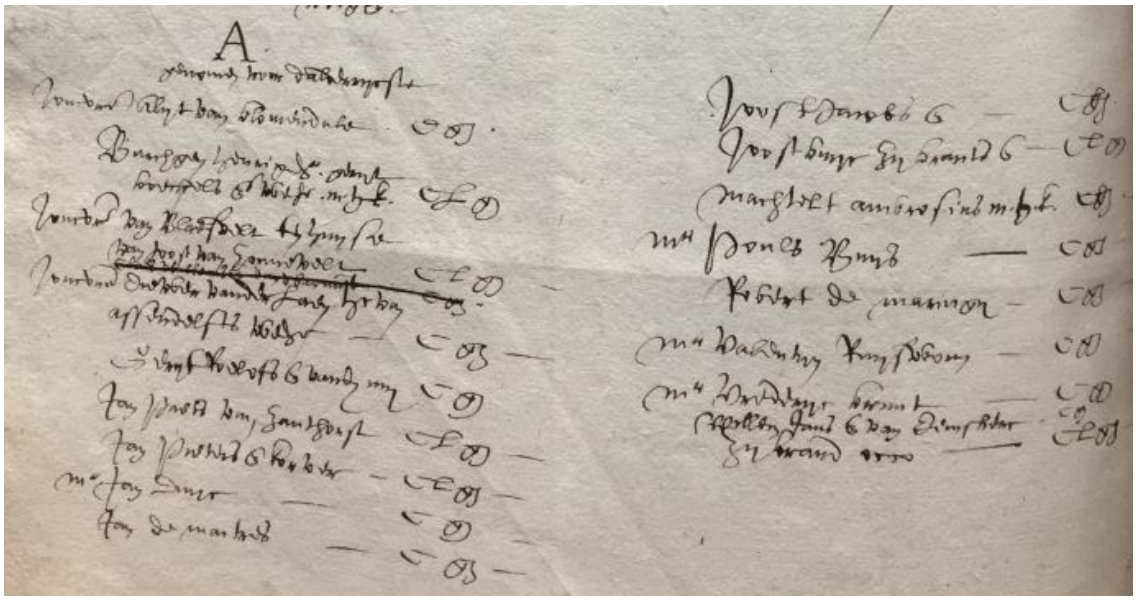

Ode aan Jan van Hout (aflevering 12): De Allerrijcsten van 1584

In 1584 werd een lijst van de “Allerrijcsten” opgesteld om een belasting te kunnen heffen. In “De ‘alderijcste’ te Leiden in 1584” van J.J. Woltjer in “Leidse Facetten” (p. 23-34) staat beschreven wat deze lijst inhield, waar die voor was en wie er in de “top 10” stonden. De “rijcen” werden in 4 groepen verdeeld: A) Allerrijcsten, B) Rijcsten, C) Rijcen en D) Middelbaer Rijcen. De meeste van de in de lijst voorkomende personen zijn geïdentifeerd en te vinden in de database van Historisch Leiden In Kaart (Allerrijcsten). Wie het waren en waar zij woonden, is te vinden via de pagina “Jan van Hout en de Allerrijcsten van 1584".

CURSUS LEIDOLOGIE VAN START

Tussen 28 oktober en 2 december biedt de HVOL in samenwerking met Erfgoed Leiden en Omstreken de zesweekse cursus Leidologie aan over de stad Leiden. De cursus wordt gegeven door 6 verschillende docenten en gaat vanuit de historische context in op de bestuurlijke en sociaal economische aspecten, de Leidse bevolking, de stadsontwikkeling, de kunst en de rol van de universiteit in onze mooie stad. De cursus is een basiscursus en bedoeld voor Leidenaren die meer over onze mooie stad willen weten.

Deze cursus zou al in 2020 van start zijn gegaan als corona hier geen stokje voor had gestoken.
Er was destijds veel belangstelling en de cursus was flink overtekend. De eerste cursus is dan ook bedoeld voor diegenen die al waren toegelaten. Wellicht zijn er nog enkele plaatsen voor mensen die op de wachtlijst stonden. We willen graag deze cursus aanbieden aan zoveel mogelijk Leidenaren die hiervoor belangstelling hebben. Na evaluatie van de eerste ervaringen zullen we in het voorjaar en wellicht de zomer van 2024 de cursus opnieuw aanbieden.

In deze nieuwsbrief zullen we hierop te zijner tijd terugkomen.

Susan Suer (ELO)
Roos Koole (HVOL)

NICO. gaat door! Vanwege grote belangstelling zijn er twee nieuwe voorstellingen gepland op 22 oktober en 19 november.

Beleef de nostalgie van oud Leiden op het grote scherm. Foto's uit het rijke archief van de bekende Leidse fotograaf Nico van der Horst (1919-1995) komen met muziek uit een vorig perspectief samen. Een prachtig overzicht van het Leidse leven in de jaren '50 en '60. Mis het niet!

Tickets: Nico. - Bioscopen Leiden
Website: www.nicodevoorstelling.nl

Sleutelstad
RADIO TV ONLINE
Thuis in de Leidse regio

Een afbeelding uit de Beeldbank
De Diefsteeg in feesttooi

De Diefsteeg is feestelijk versierd met bogen, groen, bloemen en lampionnen. Reden voor deze festiviteiten is de inhuldiging van koningin Wilhelmina. Het feest werd in Leiden uitgebreid meegevierd. Het Leidsch Dagblad opende op 24 september 1898 een lang artikel over de inhuldiging met de zin 'Het heilige verbond tusschen Oranje en het lage land aan de zee is hernieuwd; staande voor de rijksgrooten, beschermd door de Moeder die Haar vormde tot de grootsche taak van het heden en van de toekomst, heeft Hare Majesteit Koningin Wilhelmina den eed van trouw gezworen aan de Grondwet, den eed van liefde aan haar Volk.'

De foto is toont de Diefsteeg, gezien in de richting van de Breestraat. De fotograaf is onbekend.

Historische kalender 2023 - Oktober

Haarlemmerstraat 240, r.-k. lagere school voor jongens, ca. 1975.

In 1846 werd naar plannen van J. Rietbergen een grotendeels nieuwe kerk gebouwd voor de paters Dominicanen, die al sinds minstens 1642 hier gevestigd waren. Haast vanzelfsprekend was deze de H. Dominicus toegewijd. Na de parochiële indeling in 1857 werd deze kerk overbodig verklaard. De Commissie tot beheer van de goederen van de gesupprimeerde Dominicuskerk verhuurde de kerk als armenschool, een jongensschool, die een uitgang had aan de Bakkerssteeg (sinds 1903 Pelikaanstraat) 20. De woning naast de school, nr. 242, was de woning voor het hoofd der school.

Vanwege de verbreding van de Pelikaanstraat als onderdeel van de Cityring werden in 1968/1969 de drie panden 238-242 gesloopt.

Erfgoed Leiden Vondst van de Week:
Een 400 jaar oude balie

Een bijzondere vondst in de voormalige winkel van Oudshoorn aan de Haarlemmerstraat: de resten van een 400 jaar oude, houten balie, ingemetseld in een moderne muur. In die tijd diende dit gebouw als fusteinhal: een plek waar fustein werd gekeurd. Fustein was een stof gemaakt van voornamelijk linnen en wol. Het keuren gebeurde waarschijnlijk op de gevonden houten balie. Het pand herbergt ook nog andere resten van de fusteinhal. Bijvoorbeeld de namen en merktekens van de keurmeesters. Vóór 1611 was het gebouw de kapel van het Sint Barbaragasthuis. Die instelling deelde voedsel uit aan arme inwoners van Leiden. Lees verder.

Adverteren in Oud Leiden Nieuws

Zoals u heeft kunnen zien is Oud Leiden Nieuws (OLN) vernieuwd tot een prachtig magazine. Om de kosten te dekken zijn we op zoek naar adverteerders. OLN komt vier keer per jaar uit en heeft een oplage van 2500 exemplaren.

Heeft u interesse? Neem dan contact op met de redactie via: OLN@oudleiden.nl

Cadeaulidmaatschap

Zoekt u nog een leuk cadeau? Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of het lidmaatschap voortgezet moet worden of niet.

Prijs: 25 euro
Ga hiervoor
naar: https://www.oudleiden.nl/vereniging/lid-worden

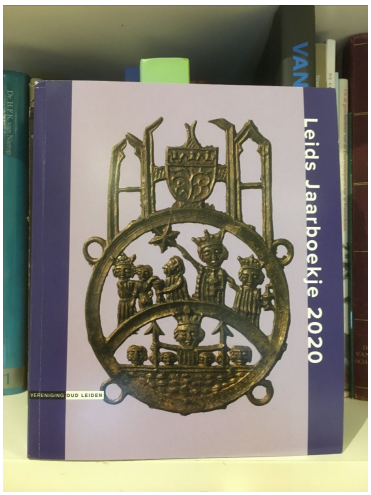

Verkrijgbaar via de HVOL

Onderstaande boeken en publicaties zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Het 'HVOL-winkeltje' is een activiteit van de Commissie Promotie, Uitvoering en Ondersteuning. Willem Hogendoorn en Bart Devilee zorgen ervoor dat de boeken na bestelling kunnen worden afgehaald of (indien binnen de Leidse regio) aan huis worden bezorgd. Er zijn drie betalingsmogelijkheden: bedrag overmaken naar de bankrekening van de HVOL, contant of via pinbetaling. Belangstelling? Stuur een mail naar: winkeltje@oudleiden.nl
Voor een compleet overzicht van het aanbod zie: Publicaties te koop via HVOL op de HVOL-website.

De Leidse kermis, een zaak van formaat

Rens Heruer

Verlaagde HVOL-ledenprijs: € 15,00.

De kermis en 3 oktober zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Je hebt geen Leidens Ontzet gevierd zonder op de kermis te zijn geweest. Het boek geeft in woord en beeld de geschiedenis van de Leidse kermis weer.

Kleine geschiedenis van de hutspot

Jacques Meerman

HVOL-ledenprijs: € 12,50 (winkelprijs: € 14,95).

Het is misschien wel het bekendste Nederlandse gerecht: hutspot. Niemand weet wat de oorspronkelijke ingrediënten waren. Volgens sommigen zaten er pastinaken in, volgens anderen gember en volgens wéér anderen vis. Hoe dan ook, het gerecht is onlosmakelijk verbonden met het Leids Ontzet van 1574 en dus met de Nederlandse vrijheidsoorlog. De Kleine geschiedenis van de hutspot laat zien hoe de culinaire en sociaal-politieke geschiedenis met elkaar verknoopt zijn.

Toen het begon te lichten - Historisch verhaal uit de dagen van Leidens Beleg.

P. de Zeeuw J.Gzn

(gebonden, 1e druk, 1924, 256 pagina's)

Gebruikt exemplaar, in goede staat, HVOL-ledenprijs € 3,-

Historische Canon van Leiden

HVOL-ledenprijs: € 12,50 (winkelprijs € 15,00).

Leiden heeft een rijke geschiedenis. De Historische Canon van Leiden doet in kort bestek de hoofdlijnen van de geschiedenis van Leiden en de hoogte- en dieptepunten daarin, uit de doeken. Het is basiskennis over de stad die iedere bewoner en bezoeker van Leiden eigenlijk zou moeten (willen) hebben.

Het boek is zowel in een Nederlandstalige als in een Engelstalige versie beschikbaar, ideaal voor uw buitenlandse familieleden en vrienden!

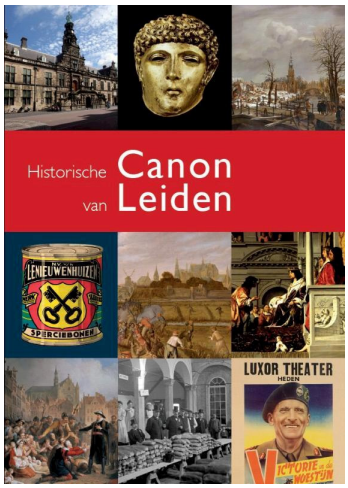

HUTSPOT Haring en Wittebrood | Tien eeuwen Leiden en de Leienaars

Uitgave De Kler Waanders, 1983

(gebonden in linnen verzamelband, 25 x 32 cm, 316 pagina's)

Gebruikt exemplaar, in goede staat, HVOL-ledenprijs € 10,-

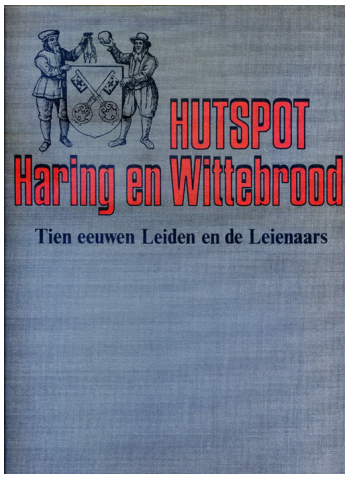

Het werk omvat de geschiedenis van Leiden in 13 afleveringen:

1. feesten
2. misdaad en straf
3. armenzorg
4. rampen
5. studenten
6. nijverheid
7. bestuur
8. stadsbeeld
9. straatleven
10. ziel en zaligheid
11. kunstenaars
12. ziekten
13. geschiedenis

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Heeft u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden echt iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Bedrijfsleden

Akerboom BV	Macropa BV
Alrijne Zorggroep	Glas- en Schilderwerken Van Muiden BV
Barthen Keuken Design Center	Primavera Pers
Barthen Rioleringswerken BV	Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid
Stichting Beheer Begraafplaats Rhijnhof	Hoogheemraadschap van Rijnland
Rijksmuseum Boerhave	Tandartsenpraktijk Zoeterwoudesingel
De Brandmeester - Vergaderlocatie	De Ruyter de Wildt en De Vroom, advocaten
Breedveste BV	Schulpen Schuim BV
Buik en Van der Horst gerechtsdeurwaarders	Serviceflat Schouwenhove
Burgy Klassiek Bouwen	Sociëteit Amicitia
Grandcafé De Burcht	Boutique Hotel Steenhof Suites
Van Cleef Holding	Teekens Karstens, advocaten en notarissen
Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden	De Tuin van de Smit
Du Prie bouw & ontwikkeling BV	Universiteit Leiden
Stichting Het Eva van Hoogheveen-Hofje	Van der Valk Hotel Leiden
De Gunst Juwelier	Museum Volkenkunde
firma W.P Hartwijk en Zoon	Walburg Pers
HBK fiscalisten_accountants_ expat consultants	Stichting Werk & Onderneming
Stichting Hof Meermansburg	Stichting Zeven Leidse Hofjes
Hooglandse kerk	Lek® makelaars en taxateurs
Hoppezak Kledingverhuur	La Gro Geelkerken advocaten
	Prima Management

Contact:
info@oudleiden.nl

Gegevens wijzigen | afmelden